יועצער:
טיילוויז וואלקנדיק, מילדער

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST.

The Israelite Daily Press

זון אויפגאנג — 8.18.
זון אונטערגאנג — 4.26.

מער פארשפרייט
אין די אידישע הײמען פון מערב קאנאדע
ווי אלע אנדערע אידישע און ענגלישע
צייטונגען צוזאמען

Vol. 21, No. 276. Monday, Dec. 14, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. ערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. מאנטאג ד' טבת, תרצ"ב.

מרס. פרימאן געליטן אין באן עקסידענט

אנב-אורחא
פון מארק

א ריכטער וועגן אונזער גערעכטיקייט

איז געווען איינע פון ניין פאסאזשירן וואס האבן געליטן אין באן עקסידענט אויף סטאנציע אין אטאווא פרייטאג אוונט. — מרס. פרימאן האט געליטן היפטזאכלאך פון אויפטרייסלונג

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

געקראגן דעם פאלגנדיקן טעלעגראפישן ענטפער:

"גארנישט ערנסטעס, — בלויז אן אויפטרייסלונג. זי פילט זיך איצט פיל בעסער. א דאנק פאר אייער פריינטלאכקייט. א. דזש. פרימאן".

אטאווא, דעצ. 13 (איטא). — מרס. א. דזש. פרימאן, פראמינענטע קאנאדער אידישע פרוי און הדסה פרעזידענטן, איז געווען איינע פון די ניין פערזאן וואס האבן געליטן פונם באן עקסידענט דא אויף דער סטאנציע פרייטאג אוונט. זי האט אבער צום גליק בלויז געליטן פון דער אויפטרייסלונג און זי איז אפגעפירט געווארן אהיים.

דער עקסידענט האט פאסירט פרייטאג אוונט, ווען דעם נעפלדיקן וועטער איז א סי. ען. אר. פאסאזשיר צוג ארייננעפארן אין אן "אבסערוויישאן קאר" פון א שטייענדיקן סי. פי. אר. צוג, אויף דער באן־סטאנציע אין אטאווא. צווישן די ניין געליטענע פאסאזשירן, איז בלויז איינער פארוואונדעט געווארן ערנסט, — וויקטאר ענדרעסאן א ראנגלער (רעסלער) פון מאניטאבא, וועלכער האט ווארשיינלאך געליטן פון א צעשפאלטענעם שארבן. אבער אויך ער, ווערט באריכטעט, איז אויסער געפאר.

מרס. א. דזש. פרימאן

אין ענטפער אויף א טעלעגראפישער אנפראגע פון מר. און מרס. ה. י. וויילדער וועגן דעם געזונט צושטאנד פון מרס. א. דזש. פרימאן, אין פארבינדונג מיט דעם באן עקסידענט פון וועלכן זי האט געליטן פרייטאג אוונט, האבן זיי

עסטרייכער מיניסטער דערקלערט משומדים פאר אידן

גע'שמד'טע סטודענטן זאלן באלאנגען צו איד. פאראיין

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

ווין, דעצ. 14 (איטא). — דער בילדונגס מיניסטער, ה' טשערמאק, האט איז אן עפנטלאכער רעדע דערקלערט, אז ער וויל, די גע'שמד'טע אידישע סטודענטן זאלן אויך איינגעשלאסן ווערן אין די אידישע סטודענטן ארגאניזאציעס, וועלכע דארפן געשאפן ווערן לויט דעם נייעם געזעץ. ער האט דערקלערט, אז נאציאנאליטעט דארף דערקלערט ווערן לויט דעם ראסן פרינציפ.

די ליבעראלע פרעסע אטאקירט די דאזיקע דערקלערונג פונם בילדונגס מיניסטער, ווערעמס דעפיניציע פון נאציאנאליטעט שליסט אוים דיזראעלי פונם ענגלישן פאלק און הענריך היינע פונם דייטשן פאלק.

פוילישער מיניסטער דערקלערט צענזוס־פראגע

ווארשע, דעצ. 14 (איטא). — דער פוילישער אינערן מיניסטער האט ארויסגעגעבן אן אפיציעלן סטייטמענט אויף דער אנפראגע פונם אידישן רעפרעזענטאנט קלוב, פארוואס די פראגע וועגן נאציאנאליטעט איז אויסגעלאזט געווארן פונם פראגע בויגן וועגן צענזוס וואס האט זיך אנגעהויבן לעצטן מיטוואך.

אז ס'איז ניט באשערט אויף א היזק

לאנדאן, דעצ. 13. — מיט פינף יאר צוריק האט מרס. מערי טאמאס פארלארן איר געליבטן פיטער. ער איז חליקה ניט פולשטענדיק געשטארבן, אבער ער איז פון איר פארשוואונדן געווארן אזוי ווי אין וואסער אריין, און אזוי האט זי זינט 1926 געטרויערט נאך איר 12 יאריקן פיטער.

דער גאט פון ליבע האט אבער, ווי עס ווייזט אויס, ניט געקאנט פארטראגן איר גרויסן צער, און ער האט לעצטע וואך פאראייניקט די צוויי ליבנדע הערצער. זיצנדיק ביים פענסטער פון איר צימער, האט מרס. טאמאס באמערקט א שווארצן שטן.

"דאס ביזטו, פיטער?", האט מרס. טאמאס אויסגעשריען, אנגעקאן פול מיט באגייסטערונג. צום גליק האט איר הארץ איר ניט אפגענארט. זי איז אים געלאפן אנטקעגן, ...

ציוניסטישע עקזעקוטיווע קעגן רעוויזיאניסטישן סעפאראטיזם

וועט ניט דערלויבן קיין באזונדער ארגאניזאציע

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

לאנדאן, דעצ. 14 (איטא). — די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט אויפגעגעבן די פראגע וועגן דעם באשלוס פון די רעוויזיאניסטן צו גרינדן אן אומאפהענגיקע ארגאניזאציע.

די עקזעקוטיווע האט אנגענומען א רעזאלוציע וואס דערקלערט, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע וועט באשיצן די איינהייט און דעם כבוד פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, און כאטש זי האט אבסאלוט ניט בדעה אונטערצודריקן וועלכע ס'איז קעגנערישע מיינונגען אין אירע רייען, ווארנט זי אבער, אז זי וועט מיט אלע אירע מיטלען באקעמפן אנארכיע אין דער ארגאניזאציע.

פרעמיער ר. ב. בענעט צוריק אין אטאווא פון זיין רייזע אין ענגלאנד

פרעמיער ר. ב. בענעט

אטאווא, אנט. דעצ. 14. — פרעמיער בענעט, וועלכער זעט אויס צו זיין אין א סך א בעסערן געזונט צושטאנד ווי ווען ער איז אוועק מיט א אייניקע וואכן צוריק אפגעפארן קיין ענגלאנד, איז לעצטן אוונט געקומען צוריק קיין אטאווא, וואו ער האט גענומען זיך גאר מיט די ...

מאלי פיקאן ניט דערלויבט ארייצוקומען קיין אונגארן

רעגירונג וויל ניט קיין אידישן טעאטער קריסמעס צייט

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

בודאפעסט, אונגארן, דעצ. 14 (איטא). — די אונגארישע רעגירונג האט זיך אפגעזאגט פון ארויסצוגעבן א וויזע פאר דער אנגעזעענער אידישער שוישפילערין מאלי פיקאן, וועלכע מאכט איצט א טור איבער איראפע. די רעגירונג האט דערקלערט, אז ס'איז ניט ווינשנסווערט אז איצט, קריסמעס צייט, זאל אין לאנד געשפילט ווערן אידיש טעאטער.

א ספעציעלער אפיל צום מיניסטעריום אז זי זאל ארייגעלאזן ווערן אין לאנד האט נים געבראכט קיין רעזולטאטן.

געוועזענער אידישער זשאנדאר אנגעקלאגט אין טשעכאסלאוואקיע

פראג, טשעכאסלאוואקיע, דעצ. 14 (איטא). — דער אידישער סוחר סאמואיל ווייסבערגער איז ארעסטירט געווארן פון דער זשאנדארמעריע אינם שטעטל מיכאלאווצע אויפן פארדאכט, אז ער האט דערשאסן צוויי קריסטלאכע פויערים אין 1918, ווען ער האט געדינט אין דער זשאנדארמעריע.

אידישער מעיאר ווידערדערוויילט צום דריטן מאל אין אנטעריא

לויט א קאפיע פון "קארנוואל פרייהאלדער", פון קארנוואל, אנט., וואס מיר האבן איצט געקראגן, איז דארטן מעיאר אהרן הארוויץ ווידערדערוויילט געווארן צום דריטן מאל צום מעיאר אמט אין די מוניציפאלע וואלן דורכגעפירט לעצטן מאנטאג.

אגב ווערט אונז איצט באקאנט, אז דער צווייטער אידישער מעיאר אין אנטעריא, דייוויד קראל, פון ווינדזאר, איז דאס יאר ווידערדערוויילט געווארן "ביי אקלאמיישאן".

צווייטער פארזוך פון מאהאטמא גאנדי צו זעען זיך מיט פאבסט ניט געלונגען

רוים, דעצ. 14. — א צווייטער פארזוך פון מאהאטמא גאנדי, צו זעען זיך מיטן פאבסט פארבייפארנדיק רוים, איז ניט געלונגען. גאנדי דערקלערט דעם פאקט וואס מען האט אים אפגעזאגט די אודיענץ דערמיט וואס דער ...

נייע רעגירונג אין יאפאן שאפט אפ גאלד סטאנדארד און פארבאט גאלד עקספארטן פון לאנד

טאקיא, דעצ. 14. — די יאפאנישע נייע רעגירונג, אונטער פרעמיער ...

ווייניקער ווי טויזנט אימיגראנטן א חודש אריינגעלאזן אין די שטאטן

וואשינגטאן, דעצ. 14. — אין פארלויף פון אקטאבער מאנאט האבן די אימיגראציע באאמטע פון די פאראייניקטע שטאטן ארויסגענעבן 950 אימיגראציע וויזעס אין 21 לענדער וועמעס יערלאכע קוואטעס עם באטרעפן 148,383.

צווישן די ניט־קוואטא לענדער זיינען 607 וויזעס ארויסגעגעבן געווארן אין קאנאדע, א רעדוקציע אויף 83 פראצענט פון דעם דורכשניט.

מזל־טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. א. צירולניקאוו. מוטער און קינד אין גוטן צושטאנד אין דזשענעראל האספיטאל.

אמעריקאנער איד פארמשפט צו דריי חדשים טורמע אין פוילן

ווארשע, דעצ. 14 (איטא). — דער אמעריקאנער איד, באסקין, וועלכער איז באשולדיקט געווארן אין זיין דער אנפירער פון א גרופע, וועלכע האבן דורכגעפירט אין פוילן פאלשע חתונות כדי צו קענען אריינברענגען די פרויען אין די פאראייניקטע שטאטן, איז דא פאר'משפט געווארן צו דריי חדשים טורמע.

פון די אנדערע אנגעקלאגטע זיינען פאר'משפט געווארן: משה אינגליצקי, צו דריי יאר טורמע; נאטאנסאן, צו צוויי מיט א האלבן יאר, און פשבוין צו איין יאר טורמע. דער אנגעקלאגטער אלטשולער איז באפרייט געווארן.

קוזיסטן קאנגרעס פארבאטן אין רומעניע

בוקארעסט, דעצ. 14 (איטא). — דער רומענישער אינערן־מיניסטער האט פארבאטן אפצוהאלטן דעם קאנגרעס פון דער אנטיסעמיטישער קוזיסטן־פארטיי וואס איז צוזאמענגערופן געווארן אין דער שטאט בוזעאו. דער פארבאט איז ארויסגעגעבן געווארן כדי צו פארהיטן מעגלאכע אנטיסעמיטישע אומרועס, ווייל עס איז לעצטנס געשאפן געווארן די אנטיסעמיטישע סטודענטן באוועגונג אין רומעניע.

אונזער צווייטע ראדיא פראגראם זייער גוט אויפגענומען

אונזער צווייטע אידישע ראדיא פראגראם, דורכגעפירט פון "דאס אידישע ווארט" נעכטן, איז אויפגענומען געווארן מיט דער זעלבער באגייסטערונג פונם אידישן עולם, און מיט צופרידנהיים פון א טייל פון די ניט־אידישע צוהערער, ווי דאס ערשטע. דערויף זאגן עדות די צאלרייכע טעלעפאן אפרופן וואס מיר האבן געקראגן דורכן טאג און א צאל בריוו וואס מיר האבן שוין היינט געקראגן.

דאס דריטע ראדיא פראגראם פון "דאס אידישע ווארט" וועט דורכגעפירט ווערן קומענדיקן זונטאג, 12.45 נ.מ., דורך דער סי. קיי. ווי. ווי. ווינניפעג. איינצלהייטן וועלן שפעטער אנאנסירט ווערן.

די בריוו און די אפרופן זיינען א גרויסע הילף און דערמוטיקונג פאר אונז, און מיר בעטן אויך אויף ווייטער די צוהערער, אויב זיי זיינען צופרידן מיטן פראגראם, צו שרייבן וועגן דעם צו דער סי. קיי. ווי. ווינניפעג, אדער דירעקט צו אונז. די צוהערער קענען אויך פארלאנגען געוויסע נומערן, און מיר וועלן באמיען זיך צופרידן צושטעלן זייערע וואונשן, אויף וויפל דאס וועט פאר אונז זיין מעגלאך.

בריוו קאסטן

"פריינט פון שטאט קאמיטע". — בריוו אין רעדאקציע קריגן אויפמערקזאמקייט נאר דאן, ווען זיי זיינען אונטערגעשריבן מיטן נאמען און אדרעס פונם שרייבער. אנדערש ווערן זיי ניט גענומען אין אנבאטראכט.

וואס קאנט איר געבן פאר דער ראדיא שעה?

די וואס קאנען עפעס בייטראגן פאר אונזער ראדיא שעה אויפן מוזיקאלישן אדער געזאנג געביט, זיינען געבעטן צו מעלדן זיך צו מר. לארענס גענזער, טעלעפאן 22 486.

איר קאנט שוין נעמען אן אנטייל אין דער צעטיילונג פון

$1.500

אין פרייזן

אין אונזער נייעם גרעסטן סירקולייטשאן קאמפיין פאר

"א אידיש ווארט" אין יעדער אידישער היים אין מערב קאנאדע"

מאנטעפיארע קלוב דערוויילט באאמטע פאר'ן נייעם יאר

דזש. וויילדער, וויצע־פרעזידענט

דר. ב. דזש. גינזבורג, פרעזידענט

אויף דער אלגעמיינער פארזאמלונג פונם מאנטעפיארע קלוב נעכטן, זיינען נייע וואלן פאר באאמטע דורכגעפירט געווארן, און פאלגנדיקע זיינען דערוויילט געווארן:

דר. ב. דזש. גינזבורג, פרעזידענט; דזש. וויילדער, וויצע־פרעזידענט; דר. ה. גרינבערג, קאסירער; דר. י. ה. בעקמאן, סעקרעטאר.

אין דעם עקזעקוטיוו קאמיטעט זיינען דערוויילט געווארן:

ס. בוביס, דר. י. בן־עזרא, דר. ה. קארמאן, רבי סאל. פראנק, וואלטער גארסי, מ. גענזער, דר. ם. קאברינסקי, ר. דזש. קימעל, ב. מעלאמעד, וו. וו. שינאף, ע. טרעפל.

האט אפגעוואוינט 46 יאר אין די שטאטן, און איצט לאזט מען אים ניט אריין צוריק

טראנא, נ. ס., דעצ. 14. — אדאם ביסוואנגער האט 46 יאר פון זיין לעבן אפגעוואוינט אין די פאראייניקטע שטאטן, און ער האט אינגאנצן פארגעסן, אז ער איז ניט קיין בירגער פון לאנד. איצט האט ער זיך אבער דערוואוסט פון דעם, אבער אביסל צו שפעט.

מר. ביסוואנגער איז א געבארענער קאנאדער, און האט משפחה אין קאנאדע. דעם הארבסט האט ער באזוכט זיינע א טאכטער אין קאלגארי, און איז דערנאך אוועקגעפארן צוריק צו זיין ווייב און קינדער אין מעדפארד, מאס. אויף דער גרעניץ אין קוועבעק האט מען אים אבער פארהאלטן, ווי א פרעמדן.

אימיגראנטן הילף פאראיין ווארנט קעגן שמוגלער

מאנטרעאל. — דער אידישער אימיגראנטן הילפס פאראיין באקומט ...

פופציק יאריקער יובילײ פון פרץ הירשביין געפייערט אין קאלגארי